

påbyde hegning, f.eks. hvor fortidsmindet er udsat for massive kreaturskader, navnlig i gentagelsestilfælde.

ad stk. 3

Bestemmelsen supplerer stk. 2. Arbejder, hvis udførelse kræver særlig arkæologisk eller anden videnskabelig sagkundskab, har også hidtil været udført for ejerens og brugerens regning, idet påbud om at genoprette et beskadiget fortidsminde ikke i disse tilfælde kan anses for forsvarligt. Denne fortolkning af bestemmelsen klargøres i formuleringen, der hjemler mulighed for umiddelbart at benytte dette retsmiddel, såfremt Skov- og Naturstyrelsen skønner, at det vil være uforsvarligt at overlade genopretningen til ejeren og brugeren. Bestemmelsen vil, som den hidtidige praksis kun blive anvendt, hvor der er klarhed om, hvem der har foretaget beskadigelsen. Bestemmelsen vil endvidere kun blive anvendt i de tilfælde, hvor genopretning ikke sker i forbindelse med gennemførelsen af en straffesag for beskadigelsen. I straffesagssammenhæng bliver kravet om betaling af genopretninger indarbejdet i anklagemyndighedens påstand.

ad § 52

Bestemmelsen afløser den hidtidige § 51, stk. 2, pkt. 1. Den giver mulighed for en smidigere administration af den hidtidige bestemmelse, der alene indeholdt mulighed for enten vederlagsfrie ordninger eller fuldstændig erhvervelse. Der har ved administrationen vist sig behov for løsninger, der ligger mellem disse yderpunkter. Bestemmelsen kan anvendes af såvel Skov- og Naturstyrelsen som af de regionale fredningsmyndigheder, dvs. amtskommunerne og Hovestadsrådet. Bestemmelsen anvender derfor ordet »fredningsmyndighederne« som indehaver af kompetence efter reglen.

Da ejeren ofte vil være indforstået med offentlig adgang på et aftalt grundlag, har de amtskommunale myndigheder i en række tilfælde på privatretligt grundlag indgået sådanne aftaler. Bestemmelsen i § 52 medfører, at sådanne aftaler nu kan indgås med hjemmel i loven, hvilket bl.a. vil betyde, at de kan tinglyses med bedre prioritetsstilling.

De aftalte ordninger, der har været praktiseret, har for nogle typer vedkommende ikke bestået i etablering af egentlige stianlæg, men blot i markering af retten til offentlig adgang ved anvisningspæle, således at færdsel sker ad en »trampesti« i det dyrkede areal. Stien bliver så jordbehandlet sammen med det øvrige areal og »nyanlagt« hver sommer. Sådanne ordnin-

ger kan indebære, at stien flyttes fra år til år under hensyn til dyrkningen. Bl.a. af den grund er det ikke altid hensigtsmæssigt at benytte en fredning efter kapitel III i loven til at åbne for offentlighedens adgang til fortidsminderne.

Anvendelsen af bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslaget om lov om støtte til naturbevaring, naturgenopretning, skovtilplantning og friluftsliv, hvorefter der søges opnået økonomiske rammer for ordninger, der bl.a. skal tilgodese befolkningens friluftliv, herunder ved at skabe bedre adgang til naturen.

Muligheden for fredning kan derimod anvendes i tilfælde, hvor der ikke ved aftale kan opnås en ordning med ejeren og brugeren. Fredningen kan gå ud på at fastlægge en begrænset rettighed over ejendommen ved at åbne for offentlig adgang til fortidsmindet, men fredningsinstituttet kan også anvendes til erhvervelser af fortidsmindet og af stiarealer m.v., hvor dette i særlige tilfælde måtte være hensigtsmæssigt.

ad § 53

Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende § 49, idet der dog er foretaget en ændring i opremsningen af foranstaltninger, som ministeren kan fastsætte regler om i henhold til stk. 4. Ændringen klargør, at opremsningen ikke er udtømmende.

Til nr. 22

Ved ændringen af naturfredningsloven i 1969 tilfaldes der ved § 55, stk. 2, almenheden rettigheder i relation til de privatejede skove.

I forbindelse hermed gav ministeren under lovforberedelsen tilsagn om at ville udrede udgifter i forbindelse med brandskader og udgifter til anskaffelse og opsætning af affaldskurve og skilte.

Der blev i overensstemmelse hermed, i form af en aftale indgået med Dansk Skovforening, gennemført en ordning, hvorefter staten – efter behandling i et udvalg med repræsentanter fra Dansk Skovforening, Friluftsrådet og ministeriet – godtgør dokumenteret tab ved brand, hærverk og tyveri forårsaget af besøgende.

Udgifterne ved ordningen er afholdt via en tekst-anmærkning på de årlige finanslove.

Det er imidlertid nu fundet formålstjenligt at formalisere ordningen, jfr. forslaget til § 55, stk. 6. Baggrunden herfor er bl.a. ønsket om at give miljøministeren mulighed for at justere erstatningsordningen og for at ophæve muligheden for at indbringe Skov- og Naturstyrelsens afgørelser for miljøministeren.